



Justis- og
beredskapsdepartementet

Innstramninger for en bærekraftig asylpolitikk

Innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

5. april 2016

Hvorfor må vi stramme inn?

- Vi opplever en stor folkevandring til Europa som må forventes å fortsette i årene som kommer
- Bærekraftig asylpolitikk som legger grunnlag for at vi kan:
 - Sikre den norske velferdsmodellen
 - Lykkes med integreringen





Om proposisjonen

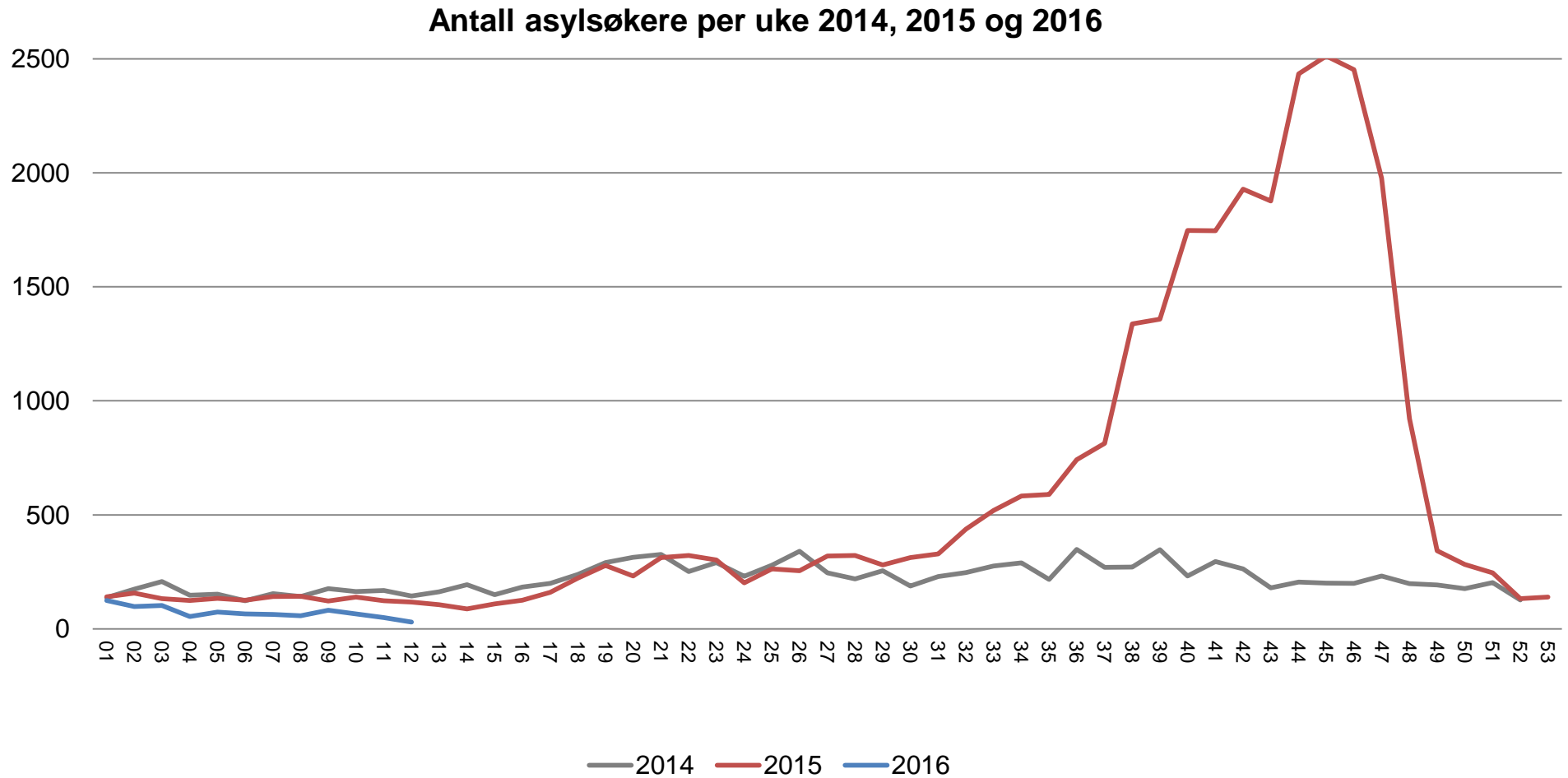
- Tar utgangspunkt i asylforliket fra Stortinget 19. november
- Følger også opp punkter i asylavtalen med V og KrF
- Også noen nye forslag fremmes av regjeringen



Foto: Aktiv i Oslo

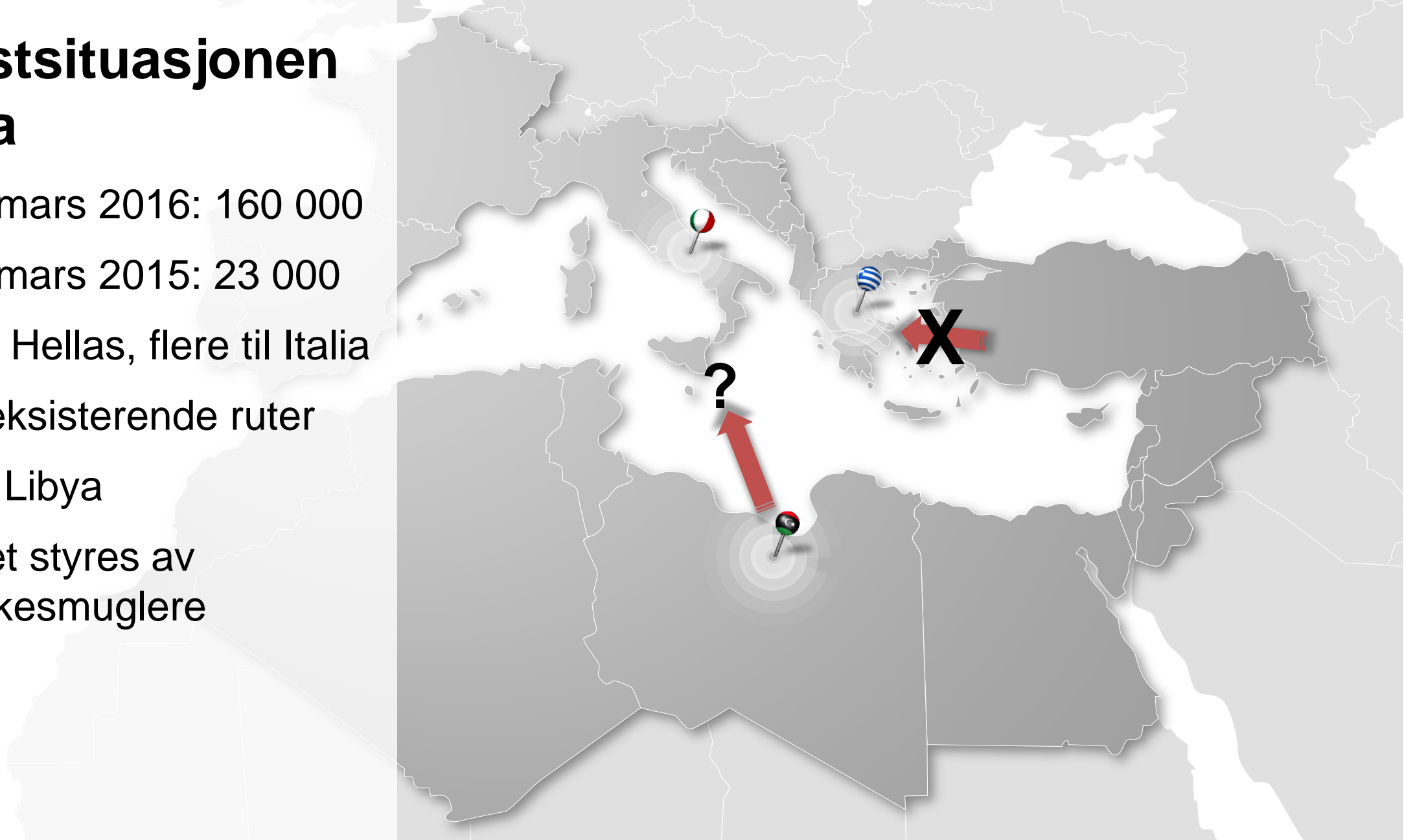


Ankomster til Norge



Ankomstsituasjonen i Europa

- Januar–mars 2016: 160 000
- Januar–mars 2015: 23 000
- Færre til Hellas, flere til Italia
- Nye vs eksisterende ruter
- Mange i Libya
- Markedet styres av menneskesmuglere



Venter ny flyktningstrøm i 2016

UDI-direktør: – Aner ikke hvor mange som kommer



TIL STORSKOG: Flyktninger ankommer Storskog på sykkel. Ruten gjennom Russland til Norge ble mye brukt i hast, men nå har grensepasseringene ved Storskog stoppet opp.
Foto: JONATHAN NACKSTRAND, AFP

Av ANNE STINE SÆTHER og GEIR MOLNES
(VG) 28.12.2015 04:00 - oppdatert 28.12.2015 04:07

[Del på Facebook](#) [Del på Twitter](#) [Del på e-post](#)

27

Flyktninghjelpen venter et stort antall flyktninger også til neste år. UDI er forberedt på opp mot 100.000 ankomster til Norge.

Rapportene fra medarbeiderne i Flyktninghjelpen som er en av de store hjelpeorganisasjonene også i internasjonal målestokk, ligner på de som kom for et år siden:

Flere gir opp håpet om å reise hjem. **Forholdene i flyktningleirene er vanskelige.** FNs matrasjoner er underfinansiert. Rasjonene som koster tre kroner dagen, er kuttet, det er ikke mer penger.

Se stor tidelinje om asylsøkere til Norge nedst i saken

VG følger

[Flyktningkrisen i Europa](#)
[Asyl-debatten](#)

Asylsøkere i Norden

Norge

* Til og med november i år er det registrert 30.110 asylsøknader, mot 11.480 i hele



Flyktningkatastrofen fortalt med kart, grafikk, bilder og video



«Vi må være klare for at det kan komme alt fra 10.000 til 100.000 asylsøkere.»

UDI-direktør Frode Forfang, desember 2015

Anslag UDI mars 2016:
5.000 til 50.000



Hvordan så bildet ut i fjor på samme tid?

Antall personer i mottak:
13 305

Uke 14, 2015:
88 asylsøkere



Uke 52,
2015:
Antall
personer
i mottak:
30 196

Folkerettslig handlingsrom

Absolutt plikt:

Forbud mot å returnere noen til forfølgelse eller umenneskelig behandling. (EMK art 3, Flyktningkonvensjonen art 33)

Skjønnspreget regel:

Vern om familieliv (EMK art 8)

Skjønnspreget regel:

Barnets beste som et grunnleggende hensyn (Barnekonvensjonens art 3)

Skjønnspreget regel:

Forbud mot diskriminering (EMK art 14)

Skjønnspreget regel:

Effektiv prøving av forvaltningens vedtak (EMK art 13)

- Alle forslag innenfor våre folkerettslige forpliktelser
- Ingen forslag i strid med returvernet
- De skjønnsmessige vurderingene bygger på *forholdsmessighet og hva som er nødvendig i et demokratisk samfunn*
- Ulike syn i høringen om hvor langt de skjønnsmessige forpliktelsene går
- Mange aktører argumenterer mot at det er et handlingsrom
- For enkelte av de sentrale spørsmål finnes det ikke avgjørende praksis fra EMD
- I dagens situasjon kan vurderingen av hva som er forholdsmessige og nødvendige tiltak være annerledes enn tidligere
- Politisk spørsmål om folkerettslig handlingsrom skal brukes



Folkerettslig handlingsrom - ulike tilnærminger

Hanne Sofie Greve, Dr. juris, 28.01. Aftenposten

«Flyktningretten er et virkemiddel i nødssituasjoner. Det er derfor svært viktig at flyktningbegrepet og flyktningstatus ikke beskjæres eller omdefineres. Det gjelder ikke minst i den situasjonen som verden nå befinner seg i, der det skal være rundt 60 millioner flyktninger totalt.»

«En flyktning har krav på asyl. Dette er imidlertid pr. definisjon et temporært eller tidsavgrenset opphold utenfor egen stat. Asyl har man krav på så lenge man fortsatt har begrunnet frykt for urettvis forfølgelse, eller det kan være livsfarlig om man returneres til eget land.»

Fra UNHCRs høringsuttalelse

«UNHCR wishes to note that “the ultimate goal of international protection is to achieve durable solutions for refugees”, as formulated in ExCom Conclusion No. 104 on location integration,¹⁹ which is not achieved by keeping refugees in a state of uncertainty for years on end.»

«UNHCR recommends Norway to refrain from increasing the number of years of residency required for permanent residency.»





Justis- og
beredskapsdepartementet

Innstramninger familieinnvandring

Et bærekraftig asylsystem som fremmer integrering



Hvorfor innstramninger?

- Uforutsigbar flyktningsituasjon
- Redusere ankomsten av asylsøkere
- Sikre selvforsørgelse
- Motivere til å ta arbeid eller utdanning
- Analyse fra UDI av forventet omfang av familiegjenforening: ca 0,6 familieinnvandringstillatelser for hver person som har søkt beskyttelse (0,22 per overføringsflyktning)
- Bekjempe tvangsekteskap



Forslag – familieinnvandring

- Den som oppholder seg her må ha jobbet eller tatt utdanning i Norge i tre år for å få familiegjenforening
- Underholdskrav for familiegjenforening fra dag én
- Disse innstramningene foreslås å gjelde midlertidig i tre år
- Kommende forskriftsendring: Økt underholdskrav for familietablering til 305 200 kroner
- Vurdere nivået på underholdskravet for flyktninger i forbindelse med forskriftsarbeidet
- Forslaget er strengt i en europeisk sammenheng, men etter regjeringens syn nødvendig i dagens situasjon

Andre forslag - familieinnvandring

- Tilknytningskrav
 - Søknad kan avslås dersom personen som har beskyttelse ikke har permanent oppholdstillatelse og familielivet trygt kan utøves i et tredjeland partene samlet sett har sterkere tilknytning til
- 24-års grense for familieetablering
 - Bekjempelse av tvangsekteskap
 - Unntak der samlivet åpenbart er frivillig
 - Underholdskravet hindrer ektepar å bo sammen i andre land til de oppfyller aldersgrensen





Justis- og
beredskapsdepartementet

Innstramninger for enslige mindreårige asylsøkere

Et regelverk til barns beste



Hvorfor innstramninger?

- Hindre at barn uten behov for beskyttelse sendes alene på flukt til Europa
 - Menneskesmuglere
 - Vold/overgrep
- Utsikter til varig opphold kan være en grunn til at familier sender barn til Europa og Norge
- Forskning viser at i de fleste tilfeller tas beslutningen i familien eller storfamilien.
- Barna står i et krysspress mellom norske forventninger til selvutvikling og krav fra familien i hjemlandet om å sende penger

Forslag om midlertidig oppholdstillatelse EMA

- Midlertidig og begrenset oppholdstillatelse til enslige, mindreårige asylsøkere
 - frem til fylte 18 år
 - gir ikke grunnlag for permanent opphold eller familieinnvandring
- Vilkår: Det avgjørende for vurderingen er at barnet vil være uten forsvarlig omsorg ved retur
- Dersom andre årsaker til beskyttelse eller opphold: Ordinær tillatelse uten begrensninger
- Mulig å be om omgjøring før fylte 18 år (f.eks. langvarig opphold)





Justis- og
beredskapsdepartementet

Andre endringer i regelverk for beskyttelse

NORGES LOVER
1687-2015

Endrede regler for beskyttelse

- Færre får flyktningsstatus – ny kategori for subsidiær beskyttelse
 - Harmonisering med EUs statusdirektiv
 - Gir mulighet til å operere med ulike rettigheter for personer med ulikt grunnlag for beskyttelse
 - Færre får tilgang til særrettigheter i Folketrygden
- Fjerner rimelighetsvilkåret for internflukt
 - Innholdet i rimelighetskriteriet er uklart både i internasjonal og norsk rett
 - Det kan henvises til internflukt hvis det finnes et trygt og tilgjengelig område som utlendingen kan returneres til uten å risikere forfølgelse
 - Rimelighet vurderes uansett i forbindelse med opphold på humanitært grunnlag



Justis- og
beredskapsdepartementet

Skjerpede krav for å få permanent oppholdstillatelse

Et bærekraftig asylsystem som fremmer integrering



Hvorfor innstramninger?

- Stort migrasjonspress gjør økt bruk av midlertidighet nødvendig
- Permanent opphold gir varig rett til norske velferdsytelser
- Ikke noe folkerettslig krav om å få permanent opphold
- Viktig å tydeliggjøre krav til deltakelse i det norske samfunnet og fremme integrering
- Sammenheng med instruks om tilbakekall av oppholdstillatelser:
 - tilbake for å bygge opp landet dersom fred og stabilitet oppnås



Forslaget til integreringskriterier

- Krav til botid for permanent opphold heves fra tre til fem år
- Kravene i utlendingsloven § 62 foreslås skjerpet:
 - Beherske et minimum av norsk muntlig (nivå A1)
 - Bestå obligatorisk prøve i samfunnskunnskap
 - Selvforsørget de siste tolv månedene for å få permanent oppholdstillatelse
- Personer mellom 55 og 67 år får også plikt til å delta i norskopplæring og samfunnskunnskap
- Mulighet for å avslå søknad dersom det foreligger tungtveiende innvandringspolitiske hensyn (eks: motarbeidet ID- avklaring)





Justis- og
beredskapsdepartementet

Styrket identitetsavklaring

Økt bruk av biometri



Hvorfor innstramning?

- Krevende å avklare identitet for asylsøkere
- 90-95 prosent av asylsøkerne kommer uten identitetspapirer
- Bruk av falske identiteter/identitetstyveri utgjør sikkerhetsrisiko
- Berører flere sektorer og saker:
 - Menneskehandel
 - Misbruk av velferdsgoder
 - Ulovlig arbeid
 - Skattesvindel/sosial dumping/finanssvindel



Forslaget til endrede regler biometri

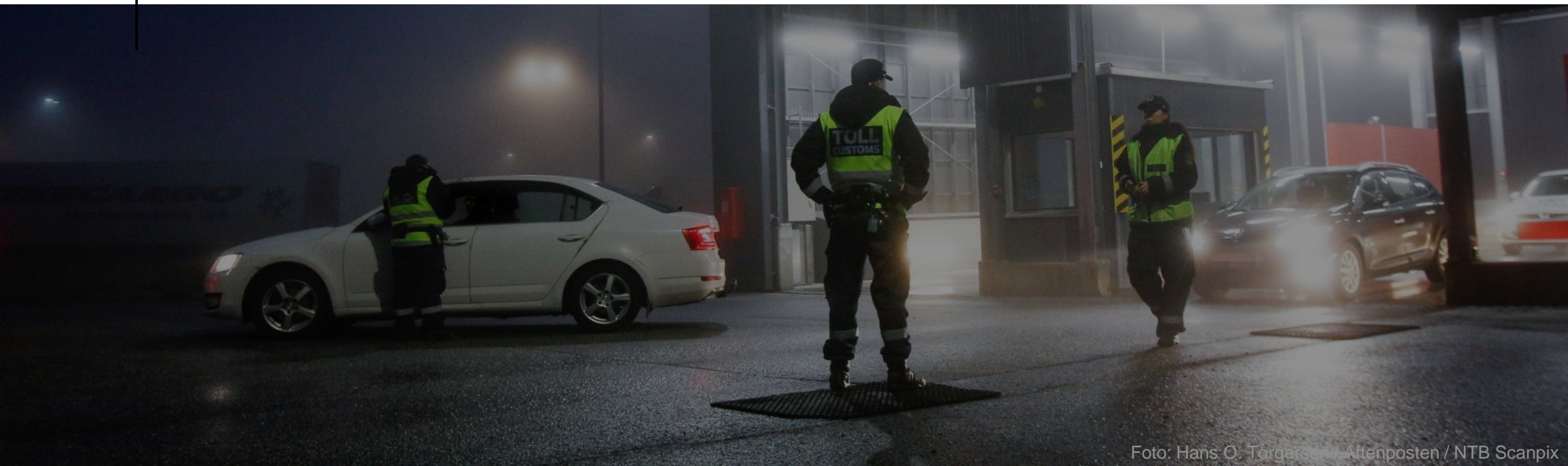
- Det skal rutinemessig kunne opptas og lagres fingeravtrykk og ansiktsfoto av alle utlendinger fra land utenfor EØS-området
 - Alle som søker oppholdstillatelse
- Opplysninger som legges inn i felles Schengen-database skal inngå i utlendingsregisteret
- Vurdere utvidet lagringstid for fingeravtrykk utover forslaget i høringsnotatet (10 år/norsk statsborgerskap)



Justis- og
beredskapsdepartementet

Øvrige endringer

Tiltak mot grunnløse asylsøknader. Økt kontroll i krisesituasjoner



Fengsling i 48-timerssaker

Hvorfor innstramning?

Et betydelig antall av dem som fikk avslag etter 48-timersprosedyren i 2015 er ikke uttransportert. Mange av disse er registrert som forsvunnet eller uten kjent adresse.

Lovforslaget:

- Nytt grunnlag for pågrepelse og fengsling i asylsaker som omfattes av 48-timers prosedyren (åpenbart grunnløs)
- Maksimal fengsling i 72 timer etter ny hjemmel
- Unntak for mindreårige og barnefamilier



Andre forslag som fremmes

- Oppheve regel om visumfrihet for asylsøkere, men asylsøkere skal som hovedregel gis rett til innreise uten visum
 - Legger til rette for saksbehandling/retur på grensen hvis en søknad ikke skal realitetsbehandles i Norge
- Krisemekanisme: hjemmel for bortvisning på nordisk grense i kritesituasjon
 - Må besluttes av Kongen i statsråd
 - Konsultasjon med Stortinget (DUUFK)



Andre forslag som fremmes

- Adgang til utvisning ved misbruk av asylsystemet
 - Åpenbart at ikke behov for å søke i Norge
 - Fremsatt søknad gjentatte ganger
- Redusert klagefrist for asylsøknader som åpenbart ikke fyller vilkårene
 - Fra tre uker til én uke
- Økt adgang til å iverksette avvisningsvedtak straks når en asylsøknad ikke skal realitetsbehandles i Norge
 - Nødvendig for raske returer
 - Må være «åpenbart» at søknaden ikke skal behandles



En bærekraftig asylpolitikk
som legger grunnlag for at vi
kan sikre den norske
velferdsmodellen og lykkes
med integreringen

